

L Pd 68/2017-32

VIII Ips 75/2019

VIŠJE DELOVNO IN SOCIALNO SODIŠČE
LJUBLJANA, Dunsjeka 22

Prejeto neposredno - po pošti (navadno - priporočeno)

dne 26-11-2019

v _____ izvodih z (s) _____ prilogami

Poslano po pošti priporočeno na receptis

št. R. _____ dne _____
Poslals priporočeno delavca sodišča

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

DELOVNO IN SOCIALNO SODIŠČE V LJUBLJANI
ZUNANJI ODDELEK V KRANJU

Prejeto neposredno — po pošti (navadno

priporočeno) dne 27-11-2019 v 6... izv

z (s) prilogami. Poslano po pošti

poročeno na receptis dne 26.11.2019

št. R. 5110

Poslals pristojnega
delavca sodišča

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali vrhovni sodniki in sodniki mag. Marijan Debelak kot predsednik ter Borut Vukovič, Marjana Lubinič, Samo Puppis in mag. Irena Žagar kot člani,

v individualnem delovnem sporu tožeče stranke in tožene stranke po nasprotni tožbi: _____, ki jo zastopa Odvetniška pisarna _____ zoper toženo stranko in tožečo stranko po nasprotni tožbi: _____, ki jo zastopa _____, odvetnik v _____

zaradi povračila stroškov prevoza na delo in z dela,

o reviziji tožene stranke (tožeče stranke po nasprotni tožbi) zoper sodbo Višjega delovnega in socialnega sodišča Pdp 939/2018 z dne 28. 3. 2019, v zvezi s sodbo Delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani, Zunanji oddelek v Kranju, Pd 68/2017 z dne 5. 6. 2018,

na seji 19. novembra 2019

RAZSODILO:

- I. Reviziji se ugodi, sodba sodišča druge stopnje se spremeni tako, da se glasi:

„Pritožba se zavrne in se potrdi izpodbijani del sodbe sodišča prve stopnje (prvi odstavek II. točke izreka in IV. točka izreka).

Tožeča stranka (tožena stranka po nasprotni tožbi) mora v 15 dneh od vročitve te sodbe povrniti toženi stranki (tožeči stranki po nasprotni tožbi) njene stroške odgovora na pritožbo v znesku 142,79 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega naslednjega dne po izteku roka za izpolnitev obveznosti, določenega v tej točki izreka do plačila.“
- II. Tožeča stranka (tožena stranka po nasprotni tožbi) mora v 15 dneh od vročitve te sodbe povrniti toženi stranki (tožeči stranki po nasprotni tožbi) njene revizijske stroške v znesku 180,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega naslednjega dne po izteku roka za izpolnitev obveznosti, določenega v tej točki izreka, do plačila.
- III. Tožeča stranka (tožena stranka po nasprotni tožbi) krije sama svoje stroške odgovora na revizijo.

OBRAZLOŽITEV:

1. Sodišče prve stopnje je zavrnilo tožbeni zahtevek tožeče stranke, da se toženki naloži plačilo zneska 702,29 EUR, kolikor znaša razlika med prejetimi povračili stroškov prevoza na delo in z dela v obdobju od 1. 6. 2012 do 31. 3. 2015 in pripadajočim povračilom teh stroškov ob upoštevanju možnosti prevoza z avtobusom na relaciji Žabnica - Kranj (I. točka izreka). Tožeči stranki je naložilo, da na podlagi nasprotne tožbe toženki plača znesek v višini 1.164,51 EUR, kolikor znaša razlika med pripadajočim povračilom stroškov prevoza na delo in z dela v obdobju od 1. 6. 2012 do 31. 3. 2015 in dejansko prejetim povračilom teh stroškov (prvi odstavek II. točke izreka). Zavrnilo je višji zahtevek za plačilo zneska 255,60 EUR (drugi odstavek II. točke izreka). S sklepom, ki pa ni bil pod pritožbo in tudi ni predmet revizije, je ustavilo postopek glede tožbenega zahtevka toženke iz nasprotne tožbe za plačilo zneska 39,60 EUR (III. točka izreka). Tožeči stranki je naložilo, da toženki povrne stroške postopka v znesku 534,10 EUR (IV. točka izreka). Zahtevek tožeče stranke za vrnitev preveč plačanih stroškov prevoza na na

delo in iz dela je zavrnilo s sklicevanjem na določbo 191. člena Obligacijskega zakonika (OZ, Ur. l. RS, št. 83/2001 s spremembami). Ta določa, da tisti, ki kaj plača, čeprav ve, da ni dolžan, nima pravice zahtevati nazaj, razen če se ji pridržal pravico zahtevati nazaj ali če je plačal, da bi se izognil sili. Zahtevku toženke iz nasprotne tožbe je ugodilo na podlagi ugotovitve, da je bila toženka v spornem obdobju upravičena do povrnitve stroškov prevoza na delo in iz dela na relaciji Dorfarje - Kranj Globus in ne na relaciji Žabnica - Kranj Labor oziroma Kranj Osnovna šola Žagar, za kar se je zavzemala tožeča stranka.

2. Sodišče druge stopnje je na pritožbo tožeče stranke izpodbijani del sodbe sodišča prve stopnje spremenilo tako, da je zavrnilo zahtevek toženke iz nasprotne tožbe za plačilo zneska 1.654,51 EUR. Odločitev o stroških postopka pa je spremenilo tako, da vsaka stranka sama krije svoje stroške postopka. Obenem je toženki naložilo, da tožeči stranki povrne stroške pritožbenega postopka in da sama krije svoje stroške odgovora na pritožbo. Postavilo se je na stališče, da določb 168. člena Zakona o uravnoveženju javnih financ (ZUJF, Ur. l. RS, št. 40/12 s spremembami) in 5. člena Aneksa k kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (v nadaljevanju Aneks h KP, Ur. l. RS, št. 40/2012) ni mogoče tolmačiti tako, da delodajalec delavcu prvenstveno povrne stroške javnega prevoza iz kraja njegovega bivanja, če tak javni prevoz obstaja. Za ugotovitev, ali obstaja javni prevoz, je odločilno, ali ga zaposleni lahko uporabi na razdalji dveh kilometrov od naslova njegovega bivališča oziroma kraja, od koder se vsakodnevno vozi na delo; pri tem ni odločilno, ali je tak javni prevoz na voljo prav v formalnem kraju njegovega bivanja ali v sosednjem kraju. Če ima delavec na voljo javni prevoz na razdalji manj kot dva kilometra oddaljenostjo od naslova bivališča, mu delodajalec povrne stroške tega javnega prevoza, če pa ima na tej relaciji na voljo več vrst javnega prevoza, mu povrne najcenejšega.
3. Vrhovno sodišče je s sklepom VIII DoR 125/2019 dne 18. 6. 2019 dopustilo revizijo glede vprašanja, ali je sodišče druge stopnje materialnopravno pravilno razlagalo pojem „bivališča“ v zvezi s pravico do povrnitve stroškov prevoza javnega uslužbenca.
4. Toženka je zoper pravnomočno sodbo sodišča druge stopnje vložila revizijo zaradi zmotne uporabe materialnega prava. Navaja, da je sodišče zmotno uporabilo določbo prvega odstavka 168. člena ZUJF in 5. člena Aneksa, ko pri povračilu stroškov prevoza na delo in z dela ni upoštevalo dejanskega kraja bivališča toženke. Pravno normo se lahko razlaga po različnih metodah; kakršna koli je že metoda, ne more biti v direktnem nasprotju z jezikovno razlago. Upoštevajoč jezikovno razlago navedenih predpisov se javnemu uslužbencu povrnejo stroški

prevoza na delo in iz dela v višini stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi od kraja bivališča in ne iz sosednjega kraja. Razdalja dveh kilometrov je predpisana zgolj zato, da se loči med tem, ali je javni uslužbenec upravičen do povračila stroškov za prevoz ali ne.

5. Tožeča stranka je v odgovoru na revizijo prerekala revizijske navedbe in predlagala zavrnitev revizije.
6. Revizija je utemeljena.
7. V skladu s 371. členom Zakona o pravnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99 s spremembami) revizijsko sodišče preizkusi izpodbijano sodbo samo v tistem delu in glede tistih konkretnih pravnih vprašanj, glede katerih je bila revizija dopuščena.
8. Za presojo pravilnosti uporabe materialnega prava so glede na dopuščeno vprašanje v tem sporu bistvene naslednje dejanske ugotovitve sodišč druge in prve stopnje, na katere je revizijsko sodišče vezano:
 - toženka ima bivališče, iz katerega se vozi na delo k toženi stranki, na naslovu [REDACTED]
 - iz Dorfarjev je toženka za prevoz na delo imela na voljo javni potniški promet, pri čemer je enosmerna avtobusna vozovnica na relaciji Dorfarje - Kranj znašala 1,80 EUR, cena mesečne vozovnice pa 68,40 EUR;
 - v sosednjem kraju Žabnice, sicer na poti do Kranja, ki so od bivališča tožnice oddaljene manj kot dva kilometra, je na voljo javni potniški promet, pri čemer je cena mesečne vozovnice za avtobus na relaciji Žabnice - Kranj znašala 10,00 EUR.
9. V skladu s prvim odstavkom 168. člena ZUJF povračilo stroškov prevoza na delo in iz dela pripada zaposlenemu glede na razdaljo od kraja bivališča do delovnega mesta, če ta razdalja znaša več kot dva kilometra. Zaposlenemu pripada povračilo stroškov prevoza na delo in iz dela v višini stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi (drugi odstavek 168. člena ZUJF). V skladu s sedmim odstavkom 168. člena ZUJF se povračilo stroškov prevoza na delo in iz dela podrobneje uredi s kolektivnimi pogodbami dejavnosti ali poklicev.
10. Za toženo stranko velja Kolektivna pogodba za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Ur. l. RS, št. 15/94 s spremembami). V spornem obdobju je bilo povračilo stroškov prevoza na delo in z dela urejeno v 5. členu Aneksa h KP. Za odločitev v tem sporu sta relevantni določbi, da povračilo stroškov prevoza na

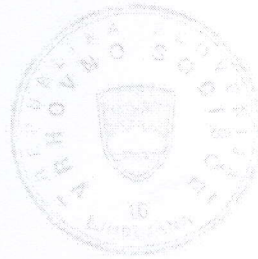
delo in z dela pripada javnemu uslužbencu glede na razdaljo od kraja bivališča do delovnega mesta, če ta razdalja znaša več kot dva kilometra (prvi odstavek 5. člena) in določba, da se stroški prevoza na delo in z dela povrnejo v višini stroškov javnega prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi (drugi odstavek 5. člena).

11. ZUJF in Aneks tako določata enako: delavec je do povrnitve stroškov prevoza na delo in iz dela upravičen glede na razdaljo od kraja bivališča (in ne od neke druge točke, ki je od bivališča oddaljena manj kot dva km) do delovnega mesta, seveda pod pogojem, da ta razdalja znaša več kot dva km. Pravne podlage, ki urejajo povračilo stroškov prevozov na delo in iz dela, razdaljo dveh kilometrov upoštevajo le kot merilo, od katerega je odvisno, ali je delavec sploh upravičen do povrnitve teh stroškov. Le v primeru, če razdalja med krajem bivališča in delovnim mestom znaša več kot dva kilometra, je delavec upravičen do povrnitve stroškov prevoza na delo in z dela, če je ta razdalja manjša pa do tega ni upravičen. Tožnica biva v Dorfarjih, ki so od njenega delovnega mesta oddaljeni več kot dva km. Tam ima na voljo tudi javni prevoz, zato ji tožena stranka mora povrniti stroške tega prevoza, ne pa stroškov iz nekega drugega kraja (konkretno Žabnice), ki je od njenega bivališča oddaljen manj kot dva kilometra.
12. Tožena stranka v določbah ZUJF in Aneksa h KP ni imela nobene podlage za takšno razlago pojma „kraj bivališča“, po kateri je toženka upravičena do povrnitve stroškov prevoza iz sosednjega kraja, čeprav ima v kraju bivališča na voljo javni prevoz, če je razdalja med bivališčem in sosednjim krajem manj kot dva kilometra. Revizijsko sodišče soglaša s stališčem sodišča prve stopnje, da je takrat, ko je javni prevoz zagotovljen v kraju bivanja delavca, delodajalec dolžan povrniti stroške prevoza na delo in iz dela iz tega kraja, ne pa iz sosednjega kraja, čeprav so stroški prevoza na delo in z dela iz sosednjega kraja nižji.
13. Glede na navedeno je revizijsko sodišče na podlagi prvega odstavka 380. člena ZPP reviziji ugodilo in izpodbijano sodbo sodišča druge stopnje spremenilo tako, da je zavrnilo pritožbo tožeče stranke in potrdilo izpodbijani del sodbe sodišča prve stopnje. Izračun razlike med prejetim povračilom stroškov prevoza na delo in z dela za sporno obdobje in pripadajočim povračilom, izračunanim na podlagi cene javnega prevoza na relaciji Dorfarje - Kranj med strankama ni sporen in ga tožena stranka v pritožbi zoper prvostopenjsko sodbo tudi ni izpodbijala. Izpodbijala je le izhodišče, da je tožnica do povrnitve stroškov prevoza na delo in z dela upravičena glede na ceno javnega prevoza iz kraja bivanja, saj je iz sosednjega kraja, ki je od kraja bivališča toženke oddaljena manj kot dva kilometra, na voljo cenejši javni prevoz. Revizijsko sodišče je zato upoštevalo razliko v plačilu, kakršno je pravilno ugotovilo sodišče prve stopnje.
14. V skladu z načelom odgovornosti za uspeh, kot ga določa 154. člen ZPP, je tožeča stranka toženki dolžna povrniti njene utemeljeno priglašene stroške odgovora na

pritožbo in revizijske stroške. Utemeljeno priglašeni stroški odgovora na pritožbo znašajo 142,79 EUR (nagrada za odgovor na pritožbo 250 točk oziroma 114,75 EUR, 2 % pavšal za materialne stroške 2,29 EUR, 22 % DDV 25,75 EUR). Utemeljeno priglašeni revizijski stroški, ki jih je tožeča stranka dolžna povrniti toženki, znašajo 180,00 EUR (300 točk x 0,60 EUR). Vrhovno sodišče je ugodilo reviziji toženke, zato tožeča stranka krije sama svoje stroške odgovora na revizijo.

15. Vrhovno sodišče je odločilo v senatu, navedenem v uvodu. Odločitev je sprejelo soglasno.

Ljubljana, 19. november 2019

Predsednik senata:

mag. Marijan Debelak l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom
Podpis pristojnega delavca sodišča.